

Професор Стефан Данаилов, министър на културата

БОРЯ СЕ ЗА ВСЕКИ ЛЕВ ЗА КУЛТУРАТА

● Световните застрахователи навлизат в България много сериозно

Г-н министър, след като се прие отдавна чаканият от културните дейци Закон за меценатството, не се наблюдава особен интерес от страна на фирмите и бизнесмените да финансират културата. Какво трябва да се направи, за да станат по-отзивчиви фирмите и частните бизнесмени за меценатството?

- Вие знаете, че за този закон се говореше години наред. Беше плод на политическо решение да има такъв закон. Самият аз очаквах да има по-добри резултати. И действително Комисията по култура в 40-ото народно събрание много работи върху закона. Бяха направени доста поправки, макар че в основата беше същият, който бяха предложили колегите от Новото време. Практически той започна да действа от юни, когато беше изготвена и останалата част от правилника за работата и документацията, необходим да се предостави за евентуалните меценати или за посредниците. Общо взето, бройката е много малка. Очакванията бяха по-други. Аз твърдя, че институтите от второстепенните разпоредители, като театри, галерии или музеи, работят повече с рекламни договори. В момента подготвяме една брошура с по-обширни и точни разяснения какви са предпочитанията за меценатите.

- Това не ви ли навежда към мисълта, че българските бизнесмени не са подготвени да бъдат меценати?

- Аз не бива да ги подозирам, защото в същото време с рекламни договори действително се подпомага културата. От десет години работя с една група спомоществатели за Пловдивския фестивал и в резултат една солидна сума бе отпусната за „Сцена на кръстопът“.

- Възприемат ли бизнесмените културата като най-добрата инвестиция?

- „Най-добрата инвестиция“ - трудно е да отговоря. Много неща се решават с помощта на бизнеса и частните спонсори. Аз не крия, че търся такива контакти, тъй като финансовите възможности на министерството за осигуряването на ведомствата са ограничени. Много от това, което заварих от паметници на култура, съществува, но е в много тежко състояние. Ние имаме огромна база, но от 15 години част от нея е напълно занемарена и търсим допълнителни средства от частни спонсори, за да я възстановим.

- Вие поехте и благородната мисия да популяризирате българската култура в чужбина. Успяхте ли да разкриете нови български културни институти зад граница?

- Първо, за да има такива културни центрове, трябва да има спогодби между съответните държави. Второ, както знаете, това е свързано с финанси. Тази година ние разкрихме културния институт

българска и е свободна. Мисля, че би могло със съвместните усилия на министерството и на частния бизнес, който има интерес, да стигнем до идеи за съвместни действия по стопанисването и развитието на тази материална база.

- Вие приоритетно защитавате само театрите?

- Напротив, ако

Стефан Данаилов вече тридесет години е един от водещите актьори на Народния театър „Иван Вазов“. Играл е на сцените и на другите големи театри в България. Досега е пресъздал над

60 централни роли. По-значими от тях са: „Коварство и любов“ (Шилер), Камий Димолен от „Делото Дантон“ от Пишибишевска, постановка на Анджей Вайда, Стайло от „Банзи и мъртъв“ (Етол Фюгърд), Едмънд от „Дългият път на деня към нощта“ (Юджин О'Нил), Чагски от „От ума си тегли“ (Грибоедов), Хамлет (Шекспир), Ставрогин от „Бесове“ (Достоевски), Пер Гинт (Ибсен), Шейлок от „Цената“ (Артур Милър), Алесандро Медичи от „Лоренцачо“ (Алфред дьо Мюсе), Дантон от „Смъртта на Дантон“ (Бюхнер), Тригорин от „Чайка“ (Чехов), „Декамерон“, „Енигматични вариации“, „Жените на Джейк“.

Особено вълнуващи в творческата биография на актьора са срещите му с московската театрална публика при гостуванията на трупата на Народния театър „Иван Вазов“ на сцените на МХАТ и ЦТСА, където той пресъздава централни роли в спектаклите „Напразни усилия на любовта“ и „Албена“.

В българското кино и телевизия е играл централни роли в над 60 филма и сериали. Голямата му популярност идва след филмите: „Инспекторът и нощта“ (1963 г.), „Първият куриер“ (1966 г.), „Черните ангели“ (1969 г.), „На всеки километър“ - 26 серии (1970 г.), „Иван Конгарев“ (1972 г.), „От нищо нещо“ (1977 г.), „Търновската царица“ (1980 г.), „24 часа дъжд“ (1982 г.), „Борис I“ (1984 г.), „Дами канят“ (1980 г.), „Карнавалът“ (1986 г.), „Искам Америка“ (1990 г.).

Участвал е в седем копродукции с „Мосфилм“. Сред руската публика е популярен с изключителните си роли във филма „Първият куриер“ (1966 г.), „Войникът от обоза“ (1975 г.), „Юлия Вревская“ (1977 г.) и поредицата „На всеки километър“ - 26 серии (1970 г.). Пресъздава талантиво роли и в два американски филма „Берлинската конспирация“ - 1991 г., и „Криза в Кремъл“ - 1992 г.

Стефан Данаилов е един от най-харесваните български актьори в италианските филмови сериали, между които „Октопод 7“ (1995 г.) в ролята на Дон Нуцо Мариано (RAI 1); в ролята на Винченцо Грумо във филмовия сериал „Рекет“ (RAI 2) - 1997 г.; „Смъртта на едно порядъчно момиче“ (1998 г.) в ролята на портiera; „След края на века“ в ролята на Мило (RAI 1) - 1999 г.; „Дело по съвест“ - 2001 г. - Италия. Участва и във френско-българския филм „Версенжеторикс“ (2002 г.).

Удостояван е с множество награди от национални театрални и филмови фестивали. През 1976 г. е определен за най-популярния актьор в Чехословакия.

Професор Данаилов е кавалер на най-голямата награда за принос в българската култура - орден „Стара планина“, а за 2002 г. получи наградата на Министерството на културата за изключителен принос в българската култура - „Паисий Хилендарски“. През 2006 г. е удостоен с ордена „Звезда на италианската солидарност“, с Големия кръст на Ордена на датското знаме и с френския Орден за изкуство и литература. Професор е в Националната театрална и филмова академия - София. Води клас по актьорско майсторство.

Стефан Данаилов участва активно в обществения и политическия живот на страната. От 2001 г. е депутат в 39-ото народно събрание като представител на Коалиция за България и председател на Комисията по култура.

Като председател на Комисията по култура в 39-ото народно събрание успя да стане гарант за приемането и влизането в действие на редица законопроекта в сферата на културата и образованието, като Закон за филмовата индустрия, Закон за авторското право, Закон за оптичните носители, Закон за народните читалища, Закон за ордена и медалите, поправки в данъчните закони, облекчаващи дарители и спомоществатели в сферата на културата и образованието, в Закона за народната просвета, в Закона за висшето образование.

От 16 август 2005 г. е министър на културата.

ската диаспора, а и за повишаване на активното общуване с населението на съответната държава. Така се получава по-голяма информация за нас. Нямаме все още възможностите на големите културни институти - Гьоте, Сервантес, френския, английския. Засега такава възможност се открива само в Атина, тъй като сградата на старото ни посолство е

погледнете това, което основно правим като капиталови разходи, са музикалните формации. Оперетата беше в трагично състояние, учудващо е как не е била затворена от ХЕИ. Започнахме ремонта с 1 800 000, а вече са похарчени 2 900 000 лв. за довършването му. В операта са инвестирани 1 900 000 лв. на първа фаза, а там има и втора, и трета. Предстои и честване на стогодишнина от създаването ѝ.

- В коя от многостранните ви дейности намирате най-много себе си?

- Сега на преден план е работата ми като министър. И въпросът не е в това някой да ми гали ухото с обръщението „г-н министър“ и няма как да не се усмихвам, защото някои неща зависят и от мене. Като председател на Комисията по култура усещам проблемите, но това, което заварих тук в първите месеци, изискваше да подредим и да изясним кои са приоритетите с паметниците на културата и тези, свързани с живото изкуство. Бюджетът за културата все още не е достатъчен, но аз съм сигурен, че в следващите години парите ще се увеличават, така че ние можем да свършим основната работа. Желанието ни е да ремонтираме голяма част от националните паметници на културата. Важно е правилното изразходване на средствата за нови обекти, а от друга страна - паралелно ще възстановяваме базата, защото в нея влизат над 58 структури - театри, опери, филхармонии. Освен това не престава и битката за всеки лев за киното, тъй като законът, който приехме в предишното Народно събрание, вече действа. Но винаги са малко по-малко средствата, отпуснати по закон. А има много неща, които трябва първо да се построят. Филмоохранилището е един голям проблем. Продължава и битката за оцеляване на имотите, които има Министерството на културата. Ние не крием, че ще направим опит за първата концесия в сферата на културата, която не е свързана с паметниците на културата. Ако не се намеси частният бизнес и не намери своя интерес, ние трудно ще изградим нещо ново.

- Как успявате да се превъплъщавате от една в друга дейност?

- Превъплъщавам се като: „Стой, та гледай!“ Проблемът е в това, че много по-рядко виждам студентите си. Боледувам за това. От друга страна не мога да започна нещо ново в театъра. Аз доигравам това, което съм правил досега. Когато участвам във филм, снимките приключват за месец. Въобще човекът в света е временно движение, а камо ли пък един министър. Днес си тук, а в същото време годините вървят. Въпросът е да гледаш на събитията малко отстраня. Шансът ми са моите артистични умения пред другите. В пламени ситуации аз мога да бъда убедителен, да тропам, да увещавам, защото за всяка стотинка трябва да се бориш. Всяко ведомство тегли към себе си и иска да постигне най-много в своя мандат.

- На какво учите вашите студенти, освен на актьорския занаят?

- Това е занаят наистина. Макар че, когато за първи път чух думата „занаят“ от професор Стефан Сърчаджиев, бог да го прости, бях малко смутен, защото го мислех за високо изкуство. Все пак занаят си е, а съчетан и с талант, ти го заработваш още по-добре.

(Продължава на стр. 19)